

5.7 Člověk a jeho svět

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	2	2	3	3	0	0	0	0	12
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

Název předmětu	Člověk a jeho svět
Oblast	Člověk a jeho svět
Charakteristika předmětu	Komplexní vzdělávací oblast člověk a jeho svět obsahuje vědomosti týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie isoučasnosti asměřuje k dovednostem pro praktický život. Rozvíjí poznatky, dovednosti azkušenosti žáků získané ve výchově v rodině. Žáci se učí pozorovat apojmenovávat děje, vztahy a souvislosti autváří si tak první ucelený obraz světa. Poznávají sebe a své okolí, učí se vnímat lidi avztahy mezi nimi, všímat si podstatných stránek lidských výtvorů apřírodních jevů, pozorovat je, přemýšlet o nich a chránit je. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na názory a podněty jiných.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je rozdělena do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme: žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově) Lidé kolem nás: žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi a se světem financí. Tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu. Lidé a čas: žáci se učí orientovat v dějích a čase. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou tohoto okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	<p>Rozmanitost přírody: žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy. Poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Na základě praktického poznávání se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se hodnotit svá pozorování, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody.</p> <p>Člověk a jeho zdraví: žáci poznávají zdraví jako stav bio – psycho – sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk mění od narození do dospělosti. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích. Postupně si uvědomují zodpovědnost za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.</p> <p>Ve všech ročnících 1.stupně je v tomto předmětu zakomponována problematika dopravní výchovy. Škola dle možností začleňuje do výuky také rozličné vzdělávací pořady věnující se této tematické oblasti. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.</p> <p>1.ročník – žák si uvědomí své nové postavení, bude se orientovat v novém prostředí, rozvíjí své prvotní zkušenosti z pozorování, pojmenovávání věcí, jevů a dějů. Poznává své nejbližší okolí.</p> <p>2.ročník – rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti, vnímá jejich vzájemné vztahy, a tak si utváří prvotní ucelený obraz světa.</p> <p>3.ročník – uzavírá poznatky prvního období. Děti mají pochopit, jak mnoho zajímavého lze najít ve světě, který je obklopuje. Obzor se rozšiřuje, ale dítě zůstává v prostředí, které zná – v oblasti svého regionu.</p> <p>4.ročník – žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, rozmanitost živé i neživé přírody. Důraz je kladen na poznávání naší vlasti.</p> <p>5.ročník – uzavírá poznatky druhého období, žáci pracují s mapou a poznávají jednotlivé evropské státy.</p> <p>Časová dotace předmětu Člověk a jeho svět na 1.stupni je v 1., 2. a ve 3. ročníku 2 hodiny týdně, ve 4. a 5. ročníku 3 hodiny týdně.</p> <p>V předmětu Člověk a jeho svět jsou integrovány jednotlivé tematické okruhy vzdělávacího oboru Etická výchova.</p>
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a jeho svět
Mezipředmětové vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk • Matematika • Výtvarná výchova

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	<ul style="list-style-type: none"> • Tělesná výchova • Člověk a svět práce • Anglický jazyk • Informatika
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků</p>	<p>Kompetence k učení: Učitel :</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů • sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok • vnímá a aktivně zajišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků
	<p>Kompetence k řešení problémů: Učitel :</p> <ul style="list-style-type: none"> • klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost • zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů • zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami • pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení • umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení
	<p>Kompetence komunikativní: Učitel :</p> <ul style="list-style-type: none"> • se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků • vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu • žáky vybízí, aby kladli otázky (k věci)
	<p>Kompetence sociální a personální: Učitel :</p> <ul style="list-style-type: none"> • vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních • zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují • umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce • vede žáky k plánování úkolů a postupů

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	<p>Kompetence občanské: Učitel :</p> <ul style="list-style-type: none"> • důsledně vyžaduje dodržování pravidel • vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu • ve výuce reflektuje společenské i přírodní dění
	<p>Kompetence pracovní: Učitel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umožňuje žákům reflektovat (hodnotit) úspěšnost dosažení cíle • umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků • vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech • vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení • studijní materiály a zdroje jsou ve výuce žákům dostupné
	<p>Kompetence digitální: Učitel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování • vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč • vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací • vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chviliek • motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací • dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií
Způsob hodnocení žáků	Hodnocení poskytuje žákovi objektivní zpětnou vazbu o tom, co už umí, co ví a zná, čeho dosáhl, ale také o tom, co mu nejde, v čem má nedostatky, rezervy apod. Mělo by žákovi nápomoci k vlastnímu

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	<p>sebezpoznání, k získávání dalších vědomostí i dovedností a rozvíjet je pro jeho budoucí uplatnění se v životě.</p> <ul style="list-style-type: none"> • průběžné hodnocení – klasifikací stupnicí i slovní zpětná vazba učitele • čtvrtletní hodnocení – kombinace slovního hodnocení a klasifikační stupnice • pololetní hodnocení – vysvědčení vyjádřeno klasifikačním stupněm • závěrečné hodnocení – vysvědčení vyjádřeno klasifikačním stupněm

Člověk a jeho svět	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální 	
ŠVP výstupy		Učivo
Tematický celek - MÍSTO, KDE ŽIJEME		
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí		Místo, kde žijeme
		Domov
		Škola a její okolí
		Školní režim a řád
		Pracovní návyky a dovednosti ve škole, spolupráce, pomůcky, úkoly
		Prostory školy
		Náš dům/ byt
	Bezpečnost při cestě do školy a domů	
určí název města, ve kterém žije a zařadí místo svého bydliště ke konkrétní městské části		Název města, městské části
		Ulice, adresa
		Historické památky v nejbližším okolí

Člověk a jeho svět	1. ročník	
Tematický celek - LIDÉ KOLEM NÁS		
rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Lidé kolem nás	
	Rodina, příbuzenské vztahy	
	Soužití lidí, úcta, pomoc, komunikace	
společně plní úkoly, zbavuje se strachu z neznámého řešení úkolů a z tvořivého experimentování	Soužití lidí, úcta, pomoc, komunikace	
Řešení problémů		
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Povolání	
	Zaměstnání členů rodiny	
Tematický celek - LIDÉ A ČAS		
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Lidé a čas	
	Denní režim	
	Kalendářní rok	
	Orientace podle hodin	
pojmenuje významné historické památky svého města	Město, kde žiji	
	Historická památka	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Zvyky a tradice	
	Vánoce	
	Velikonoce	
	Režim dne – orientace v čase	
Tematický celek - ROZMANITOST PŘÍRODY		
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Rozmanitost přírody	
	Proměny přírody na podzim, v zimě, na jaře, v létě	
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Seznámení s rostlinami a živočichy – les, sad, zahrada, pole, louka	
	Ptáci stálí a stěhovaví	
	Domácí a volně žijící zvířata	
	Ochrana přírody	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti	Voda – zkoumání jejího skupenství v přírodě v závislosti na počasí	
Tematický celek - ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		

Člověk a jeho svět	1. ročník	
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví		Člověk a jeho zdraví
		Čistota – základní hygienické návyky, péče o zevnějšek, osobní hygienu
		Vrozené biologické rozdíly mezi lidmi
		Lidské tělo a jeho části
		Prevence zdraví
		Nemoc a úraz
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných		Bezpečná cesta do školy a domů
		Pravidla silničního provozu – dopravní značky
		Rozlišování možného nebezpečí v nejbližším okolí
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; dokáže si přivolat pomoc		Řešení modelových krizových situací
		Důležitá telefonní čísla
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		Řešení modelových situací hromadného ohrožení
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sebepoznání a sebepojetí		
Poznávání lidského těla a jeho částí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Psychohygienu		
Zdravý životní styl a prevence zdraví		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Seberegulace a sebeorganizace		
Denní režim a jeho dodržování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Poznávání lidí		
Tvorba nového kolektivu, soužití ve třídě, pravidla třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Mezilidské vztahy		
Seznámení s pravidly školy a třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kooperace a kompetice		
Spolupráce na skupinových úkolech		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Hodnoty, postoje, praktická etika		
Pravidla slušného chování		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občanská společnost a škola		
Mezilidské vztahy v širším pojetí, povolání rodičů		

Člověk a jeho svět	1. ročník
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Kulturní diference	
Vnímání odlišností jednotlivých národností, tolerance	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Ekosystémy	
Pečlivé pozorování přírody, kalendář přírody	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Příroda kolem nás a ochrana přírody	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání	
Poznávání školy a okolí	
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občan, občanská společnost a stát	
Stát, ve kterém žijí, a státní symboly	

Člověk a jeho svět	2. ročník
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k řešení problémů • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální
ŠVP výstupy	Učivo
Tematický celek - MÍSTO, KDE ŽIJEME	
uvede adresu svého bydliště a školy	Orientace v místě bydliště – nejbližší ulice, náměstí, adresa bydliště Prostředí domova – naše čtvrt Nejbližší region
pojmenuje části našeho města	Orientace v místě bydliště – nejbližší ulice, náměstí, adresa bydliště Prostředí domova – naše čtvrt Nejbližší region
pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	Orientace v místě bydliště – nejbližší ulice, náměstí, adresa bydliště

Člověk a jeho svět	2. ročník	
	Prostředí domova – naše čtvrt'	Nejbližší region
v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky	Škola – bezpečná cesta do školy, různé způsoby cesty do školy (pěšky, hromadnou dopravou, autem s rodiči) Okolí školy, prostředí ve škole, činnosti ve škole i doma, riziková místa a situace	Rozlišení pojmu učení, práce, zábava, odpočinek
popíše cestu z domu do školy, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Škola – bezpečná cesta do školy, různé způsoby cesty do školy (pěšky, hromadnou dopravou, autem s rodiči) Okolí školy, prostředí ve škole, činnosti ve škole i doma, riziková místa a situace	Rozlišení pojmu učení, práce, zábava, odpočinek
orientuje se ve škole, řídí se školním řádem	Škola – bezpečná cesta do školy, různé způsoby cesty do školy (pěšky, hromadnou dopravou, autem s rodiči) Okolí školy, prostředí ve škole, činnosti ve škole i doma, riziková místa a situace	Rozlišení pojmu učení, práce, zábava, odpočinek
rozpozná rozdíl mezi větším městem a vesnicí	Život ve městě a na vesnici	Rozlišení významných budov v nejbližším okolí a jejich funkce
využívá významných místních objektů při vlastní orientaci	Život ve městě a na vesnici	Rozlišení významných budov v nejbližším okolí a jejich funkce
označí v místě bydliště a školy významné budovy a uvede jejich funkce	Život ve městě a na vesnici	Rozlišení významných budov v nejbližším okolí a jejich funkce
Tematický celek - LIDÉ KOLEM NÁS		
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině a vztahy mezi rodinnými příslušníky	Moje rodina, blízký člověk, cizí člověk, příbuzní a známí, kamarádi, spolužáci	Rozdílnost věku a pohlaví
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití a o práci lidí	Moje rodina, blízký člověk, cizí člověk, příbuzní a známí, kamarádi, spolužáci	Rozdílnost věku a pohlaví
		Postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy
		Vztahy v rodině, chování k rodičům, sourozencům

Člověk a jeho svět	2. ročník	
		Úcta ke stáří, pomoc nemocným a sociálně slabým
projeví toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům		Vztahy se spolužáky
při komunikaci se řídí zásadami slušného chování (pozdraví, poděkuje...)		Komunikace mezi lidmi, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům
je ochotný naslouchat jinému		Komunikace mezi lidmi, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům
jasně rozlišuje rozdíl mezi právem a povinností		Základní práva dítěte Plnění práv a povinností žáků školy
respektuje základní práva druhých lidí		Základní práva dítěte Plnění práv a povinností žáků školy
plní si své školní povinnosti		Základní práva dítěte Plnění práv a povinností žáků školy
zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky		Darování, ochota dělit se, služba, vyjádření soucitu, přátelství Ohleduplné chování Vzájemná pomoc Komunikace Přátelství
rozlišuje různá povolání		Zaměstnání lidí – v domácnosti, ve škole, v obchodě, na poště, na zahradě apod.
Tematický celek - LIDÉ A ČAS		
rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti		Minulost, současnost, budoucnost
vyjmenuje některé osobnosti z regionu, rozlišuje jednotlivé formy kultury, rozlišuje vhodné oblečení a chování při návštěvě kulturních institucí		Významné osobnosti naší čtvrti Podoby a projevy kultury Návštěva kulturních institucí
vyjmenuje některé lidské zvyky a tradice, vysvětlí důvod slavení některých svátků		Minulost a současnost Významné dny v dějinách státu – 28.10., 17.11. Vánoce a vánoční zvyky Den učitelů – J. A. Komenský

Člověk a jeho svět	2. ročník	
	Velikonoční svátky	Státní svátky 1. a 8. 5., Svátek matek
	Péče o památky v regionu bydliště a školy	
Tematický celek - ROZMANITOST PŘÍRODY		
vyjmenuje čtyři roční období a přiřadí k nim příslušné měsíce	Roční doby	Podzim – charakteristické znaky podzimu
	Zima a příroda v zimě	Jaro a proměny přírody na jaře
	Proměny přírody v létě, letní prázdniny	Počasí v jednotlivých ročních obdobích
pozoruje, popíše a pojmenovává proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích	Roční doby	Podzim – charakteristické znaky podzimu
	Zima a příroda v zimě	Jaro a proměny přírody na jaře
	Proměny přírody v létě, letní prázdniny	Počasí v jednotlivých ročních obdobích
pozoruje a zaznamenává změny počasí v jednotlivých ročních obdobích	Roční doby	Podzim – charakteristické znaky podzimu
	Zima a příroda v zimě	Jaro a proměny přírody na jaře
	Proměny přírody v létě, letní prázdniny	Počasí v jednotlivých ročních obdobích
vysvětlí rozdíl mezi savcem, ptákem a hmyzem	Znaky jednotlivých druhů živočichů – ptáci, savci, hmyz	
podle obrázků popisuje jednotlivé části těla savců a ptáků	Stavba těla savců	Stavba těla ptáků
uvádí příklady stěhovavých a stálých ptáků	Ptáci stěhovaví a stálí	
popíše přípravu některých živočichů na zimu a způsob jejich přezimování	Živočichové na podzim a v zimě	
podle obrázků podrobněji popisuje jednotlivé části těla rostlin	Rostliny, stavba těla stromu a byliny	

Člověk a jeho svět	2. ročník	
roztřídí některé stromy podle nápadných určujících znaků, uvede příklady jejich výskytu v okolí školy		Stromy jehličnaté a listnaté, jejich plody
pozná některé ovocné stromy, jednoduše popíše stavu jejich plodu		Druhy ovocných stromů a jejich plody
rolišuje některé druhy zeleniny, uvádí příklady		Zelenina a její druhy, zemědělské plodiny
pečuje o pokojové rostliny		Přesazování pokojových rostlin
Tematický celek - ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle		Čistota prostředí, správné hygienické návyky doma i ve škole
		Režim dne, správná životospráva
		Části lidského těla
		Nemoc a úraz
		Zdravá výživa
pojmenuje jednotlivé části lidského těla, popíše, z čeho se skládají		Čistota prostředí, správné hygienické návyky doma i ve škole
		Režim dne, správná životospráva
		Části lidského těla
		Nemoc a úraz
		Zdravá výživa
používá termíny o jednotlivých etapách lidského života		Čistota prostředí, správné hygienické návyky doma i ve škole
		Režim dne, správná životospráva
		Části lidského těla
		Nemoc a úraz
		Zdravá výživa
dbá bezpečnostních zásad při sezónních sportech		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
		Dopravní prostředky, chování v dopravních prostředcích
		Dopravní značky a pravidla
dodržuje základní pravidla silničního provozu		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
		Dopravní prostředky, chování v dopravních prostředcích
		Dopravní značky a pravidla

Člověk a jeho svět	2. ročník	
přechází správně vozovku po přechodu		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
		Dopravní prostředky, chování v dopravních prostředcích
		Dopravní značky a pravidla
pojmenuje některé dopravní značky		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
		Dopravní prostředky, chování v dopravních prostředcích
		Dopravní značky a pravidla
dodržuje zásady bezpečnosti při cestování v dopravním prostředku		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
		Dopravní prostředky, chování v dopravních prostředcích
		Dopravní značky a pravidla
řídí se pravidly pro chodce		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
		Dopravní prostředky, chování v dopravních prostředcích
		Dopravní značky a pravidla
při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
jmenuje osobu, na kterou se obrátí v případě ohrožení		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
zná důležitá telefonní čísla na tísňové linky		Bezpečné chování v různých každodenních situacích
		Projekt Bezpečně doma i ve škole
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		Situace ohrožení
Tematický celek - ETICKÁ VÝCHOVA		
vyjadřuje city v jednoduchých situacích		Vyjádření soucitu
		Ohleduplnost
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Seberegulace a sebeorganizace		
Regulace vlastního chování v různých situacích, organizace času, plnění povinností		

Člověk a jeho svět	2. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kreativita		
Schopnost vlastního pozorování a pojetí, tvořivé zpracování vědomostí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Poznávání lidí		
Vzájemné poznávání ve třídě, postoj k blízkým a cizím lidem. Srovnávání života v současnosti a minulosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Psychohygiena		
Péče o zdraví, zdravá výživa, vztahy k blízkým a cizím lidem, vhodné chování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání		
Soustředěnost, zapamatování poznatků, řešení problému		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sebepoznání a sebepojetí		
Vlastní postoje a hodnoty, chování k ostatním lidem, vzájemná pomoc, lidské tělo, péče o zdraví		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Komunikace		
Komunikace s dospělými lidmi, se spolužáky navzájem		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
Život ve škole, péče o zdraví a zdravá výživa		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Hodnoty, postoje, praktická etika		
Důležité lidské vlastnosti, správné chování v problémových situacích		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občanská společnost a škola		
Prostředí a režim ve škole, respektování školního řádu a denního režimu		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Lidské vztahy		
Tolerantní vztahy s lidmi, respektování rozdílů		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Etnický původ		
Soužití lidí, tolerance k přirozeným odlišnostem		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Základní podmínky života		
Rozmanitost přírody – houby, rostliny, živočichové, životní podmínky rostlin a živočichů v průběhu ročních období		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Ekosystémy		
Rozmanitost přírody – přírodní společenstva, kulturní krajina		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Mezilidské vztahy		
Podpora a pomoc v rodině i ve škole		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Kulturní diference		

Člověk a jeho svět	2. ročník
Soužití lidí, tolerance k přirozeným odlišnostem	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Ohleduplné chování k přírodě a zvířatům, pomoc přírodě	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Vztah člověka k prostředí	
Ochrana přírody a živočichů, třídění odpadu	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kooperace a kompetice	
Uplatňování vlastních názorů, návaznost na práci ostatních	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Multikulturalita	
Soužití lidí, naslouchání druhým lidem	

Člověk a jeho svět	3. ročník
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k řešení problémů • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní • Kompetence občanské • Kompetence digitální
ŠVP výstupy	Učivo
Tematický celek - MÍSTO, KDE ŽIJEME	
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Bezpečná cesta do školy a domů
	Základní dopravní značky
	Krajina v okolí domova
	Mapa – orientace v krajině
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě (obci)	Jsme součástí Evropy – okolní státy
	Naše vlast – domov (obec, město)
	Česká republika
	Kraje – náš Jihomoravský kraj

Člověk a jeho svět	3. ročník	
	Krajina v okolí domova	Využití krajiny
		Ochrana přírody
Tematický celek - LIDÉ KOLEM NÁS		
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Moje rodina	Lidský vývoj – biologický
		Životní etapy člověka
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Co nás baví	Povolání
		Svět kolem nás
		Lidské výtvary – výrobky
		Zboží – hodnota práce a peněz
pracuje s pojmem přírodnina – surovina – výrobek	Co nás baví	Povolání
		Svět kolem nás
		Lidské výtvary – výrobky
		Zboží – hodnota práce a peněz
rozlišuje v povolání práce duševní – fyzická	Co nás baví	Povolání
		Svět kolem nás
		Lidské výtvary – výrobky
		Zboží – hodnota práce a peněz
Tematický celek - LIDÉ A ČAS		
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Slunce a jeho planety	Roční doby
		Jednotky času
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	Brno – infrastruktura města, významná mísa a osobnosti, pověsti regionu	
	Svátky a oslavy	

Člověk a jeho svět	3. ročník	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost		Lidové zvyky
		Výročí
Tematický celek - ROZMANITOST PŘÍRODY		
pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		Podmínky života na Zemi
		Význam Slunce pro Zemi
		Život v přírodě během roku a její proměny
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě		Život v přírodě
		Živé organismy – houby, rostliny, živočichové
		Rostliny okrasné a užitkové
		Stavba – části rostlin
		Živočichové – znaky, stavba těla
		Projekt – poznáváme Brno a okolí
	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	
		Koloběh vody v přírodě
		Skupenství vody
Tematický celek - ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví		Člověk – jak rosteme a vyvíjíme se
		Naše tělo – stavba těla člověka
		Naše zdraví – žijeme zdravě
		Zdravá výživa – jíme zdravě
		Zdravý životní styl
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných		Bezpečnost silničního provozu
		Cyklista a chodec
		Chráníme své zdraví a zdraví ostatních
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek		Pravidla slušného chování
		Základy bezpečného chování
		První pomoc
		IZS – Integrovaný záchranný systém
		Pravidla přivolání složek IZS

Člověk a jeho svět	3. ročník	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		Chování při mimořádných situacích
Tematický celek - ETICKÁ VÝCHOVA		
si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým		Mezilidské vztahy
reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc		Nácvik přátelského přijetí
		Umění odpustit
		Empatie
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kreativita		
Propojování různých činností a předmětových vztahů v tématech		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Psychohygiena		
Péče o naše zdraví		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání		
Logické myšlení a propojování poznatků ze společnosti a z přírody		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Seberegulace a sebeorganizace		
Jak trávím svůj volný čas – analýza, řízená diskuse		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Sebepoznání a sebepojetí		
Lidský vývoj, naše tělo, zdravý životní styl, pečuji o své zdraví		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Mezilidské vztahy		
Rodina, příbuzenské vztahy, třída a škola – spolužáci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Komunikace		
IZS a její struktura, první pomoc		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kooperace a kompetice		
Práce ve skupinách – respektování ostatních		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občanská společnost a škola		
Vztahy ve třídě – ve škole		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Hodnoty, postoje, praktická etika		
Lidské zdraví, pravidla slušného chování, základy bezpečného chování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
Člověk a společnost versus člověk a příroda, vzájemné propojení		

Člověk a jeho svět	3. ročník	
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Evropa a svět nás zajímá		
Suroviny a výrobky, provázanost trhu a ekonomik – zboží, obchod		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Kulturní diference		
Svátky, oslavy, lidové zvyky		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Ekosystémy		
Ochrana přírody a naší planety		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Multikulturalita		
Sousední státy a národy		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Objevujeme Evropu a svět		
Hranice a okolní státy		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občan, občanská společnost a stát		
Bydliště – město, kde žijeme – domov – vlast		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Základní podmínky života		
Poznávání neživé a živé přírody, její charakteristika		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
Voda a koloběh vody v přírodě		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Vztah člověka k prostředí		
Chráněná území a rezervace, třídění odpadu, recyklace		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Formy participace občanů v politickém životě		
Náš kraje – rozdělení ČR na kraje		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
Hlavní město, státní instituce, vláda, prezident		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Jsme Evropané		
Naše vlast a její poznávání		

Člověk a jeho svět	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů 	

Člověk a jeho svět	4. ročník	
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence digitální 	
ŠVP výstupy		Učivo
Tematický celek - MÍSTO, KDE ŽIJEME		
určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu	Domov, krajina v okolí domova, orientace v místě bydliště	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Práce s kompasem a mapou, poloha, světové strany Orientace na mapě, v terénu Značky Zásady bezpečného pobytu v přírodě	
rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	Glóbus, mapy, plány a jejich využití Měřítko mapy Nadmořská výška Poledníky a rovnoběžky Česká republika – poloha, rozloha, počet obyvatel Památná místa Historické země Státní hranice Mapa, plán – rozdíl, orientace, čtení Města ČR – vznik vývoj – současná podoba	
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Okolní krajina (místní oblast, region) Historické památky Významná místa Půdy a zemědělství ČR Nerostné bohatství a průmysl Významná města	

Člověk a jeho svět	4. ročník	
	Povrch ČR	Vodstvo ČR
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Naše vlast – rozmanitost životních podmínek, životní prostředí, zajímavá místa	Počasí a podnebí ČR
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Podnebné pásy – porovnávání podnebí	Památná místa
Tematický celek - LIDÉ KOLEM NÁS	Parlament	Zákony
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Demokratická práva občanů	Prezident
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	Vláda	Kraje
	Soudy	Státní symboly
	Státní svátky	Lidé kolem nás
	Vztahy mezi lidmi	Rodina
	Pravidla soužití doma, ve skupině, ve škole	Respektování druhých, tolerance
	Pravidla slušného chování	Pravidla slušného chování
	Ohleduplnost, tolerance	Etické zásady
	Principy demokracie	Principy demokracie
	Zvládání vlastních emocí	Zvládání vlastních emocí
	Rizikové chování	Rizikové chování
	Lidská práva a povinnosti	Lidská práva a povinnosti
	Požádání pomoci v ohrožení	Požádání pomoci v ohrožení

Člověk a jeho svět	4. ročník	
<p>Tematický celek - LIDÉ A ČAS</p>		
<p>zanese časové údaje do časové osy, určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje, porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti</p>	<p>Dávní Slované V dobách přemyslovských knížat Za vlády přemyslovských králů Lucemburkové na českém trůně Mistr Jan Hus a jeho doba Husitské války Život v českých zemích po husitských válkách Jagellonci na českém trůně Na počátku vlády Habsburků České země po bitvě na Bílé hoře Marie Terezie a Josef II.</p>	
<p>využívá sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</p>	<p>Historické prameny a způsoby poznávání minulosti Minulost kraje a předků; pověsti a báje jako prostředek probuzení zájmu o dějiny národa Domov, vlast, rodný kraj Doklady minulosti – pověsti, lidové zvyky a tradice Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost</p>	
<p>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků</p>	<p>Proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby Historický čas – seznámení Historická mapa – seznámení Průběh lidského života</p>	
<p>Tematický celek - ROZMANITOST PŘÍRODY</p>		
<p>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p>	<p>Pozorování v přírodě – živá a neživá příroda Základní podmínky pro život organismů Přírodní společenstva na podzim Přírodní společenstva v zimě Vlastnosti vzduchu Vlastnosti vody</p>	

Člověk a jeho svět	4. ročník	
	Vlastnosti hornin, nerostů a půdy	Přírodní společenstva na jaře
	Přírodní společenstva v létě	
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Slunce, Země, střídání dne a noci	Střídání ročních dob
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	V lese – stromy jehličnaté, listy, podrost	Savci a ptáci žijící v lese
	Plazi, obojživelníci, hmyz žijící v lese	U lidských obydlí – rostliny, živočichové
	Hospodářská, domácí zvířata, kočka, pes	Na poli – plodiny, plevel, křoviny, živočichové
	Na louce – trávy, luční květiny, živočichové	Ve vodě a jejím okolí – rostliny, živočichové
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Pozorování projevů života organismů, srovnávání	Třídění živočichů – obratlovci (savci, ptáci, plazi) a bezobratlí (hmyz)
	Třídění rostlin – kvetoucí (dřeviny jehličnaté a listnaté, byliny jednoleté a vytrvalé) a nekvetoucí (kapradiny, mechy)	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Vztah člověka k životnímu prostředí	Ochrana přírody, ekologie
	Životní prostředí v mé obci a jinde	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Měření vlastností látek	Magnetická síla, kompas
Tematický celek - ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	Výživa a zdraví	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Režim dne – duševní hygiena	
	Zdravý životní styl	
roziší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika	Zdraví a jeho ochrana, prevence	
	Situace ohrožující zdraví	
	Předcházení rizikovým situacím v dopravě	

Člověk a jeho svět	4. ročník	
navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů		Zdraví a jeho ochrana, prevence
		Situace ohrožující zdraví
		Předcházení rizikovým situacím v dopravě
		Mimořádné události a rizika s nimi spojená Příčiny a prevence vzniku požáru
popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život		Zdraví a jeho ochrana, prevence
		Situace ohrožující zdraví
		Předcházení rizikovým situacím v dopravě
		Mimořádné události a rizika s nimi spojená
popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu		Zdraví a jeho ochrana, prevence
		Situace ohrožující zdraví
		Předcházení rizikovým situacím v dopravě
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek		Prevence osobního ohrožení a zneužívání návykových látek
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou		Výživa a zdraví
		Ochrana zdraví, předcházení nemocem
rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život		První pomoc
		Integrovaný záchranný systém
uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít		První pomoc
		Integrovaný záchranný systém
předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby		První pomoc
		Integrovaný záchranný systém
Tematický celek - ETICKÁ VÝCHOVA		
realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a kolektivu třídy		Vztahy mezi lidmi
		Respektování druhých, tolerance
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Mezilidské vztahy		
Vztahy v mém životě – má role v rodině, práva a povinnosti, pohled na svět očima druhého, péče o dobré vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Komunikace		

Člověk a jeho svět	4. ročník	
		Dialog – pravidla dialogu, asertivní komunikace, otevřená a pozitivní komunikace
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Poznávání lidí
		Každý jsme jiný – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Hodnoty, postoje, praktická etika
		Prosociální chování, analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Rozvoj schopností poznávání
		Cvičení smyslového vnímání při pozorování jednotlivých přírodnin, pozorování detailů – rozlišení znaků
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kreativita
		Vlastní zpracování tématu – místo, kde žiju – okolí svého bydliště, prezentace, naslouchání nápadům ostatních
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Seberegulace a sebeorganizace
		Jak trávím svůj čas – režim dne – organizace vlastního času
		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občanská společnost a škola
		Demokratické vztahy ve škole
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
		Problémy v mezilidských vztazích; schopnost naslouchání druhým, tolerance, kompromisu – řízená diskuse, dramatizace
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Psychohygiena
		Předcházení stresovým situacím, reakce na stres, osobní a duševní hygiena
		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občan, občanská společnost a stát
		Občan jako odpovědný člen společnosti, práva a povinnosti občana, úloha občana, principy soužití v demokratické společnosti
		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
		Demokratický stát, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě, Ústava – její význam
		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Lidské vztahy
		Tolerance mezi lidmi, spolupráce a utváření bezpečného prostředí pro všechny, předsudky, vztahy mezi kulturami, mezigenerační vztahy, právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Ekosystémy
		Les, pole, louka, ve vodě a jejím okolí, krajina u lidských obydlí – význam, společenstva, změny vlivem člověka
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
		Zemědělství, průmysl – změny v krajině, vliv na prostředí; čím mohu přispět ke zlepšení životního prostředí
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Základní podmínky života

Člověk a jeho svět	4. ročník	
Neživá příroda jako zdroj podmínek života na zemi, přírodní zdroje, živá příroda – společenstva		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Vztah člověka k prostředí		
Pozorování změn v přírodě v ročních obdobích; můj vztah k přírodě		

Člověk a jeho svět	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence občanské • Kompetence pracovní • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence digitální 	
ŠVP výstupy		Učivo
Tematický celek - MÍSTO, KDE ŽIJEME		
rozdlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map		Kontinenty: Světadíly a oceány na globusu a mapě světa
vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokoulí		Kontinenty: Světadíly a oceány na globusu a mapě světa
orientuje se na mapě světa a mapě Evropy v jednotlivých evropských státech		Obsah, grafika, vysvětlivky
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam		Státy sousedící s ČR, Evropské státy
vybere z probraných států členy EU, rozezná hlavní centra orgánů EU, rozlišuje principy evropské demokracie		EU a principy evropské demokracie
rozdlišuje v rámci evropského kontinentu základní rozdíly mezi jednotlivými národy a státním zřízením, rozlišuje principy evropské demokracie		EU a principy evropské demokracie
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích		Rozmanitost životních podmínek v ČR a v jiných zemích
Tematický celek - LIDÉ KOLEM NÁS		
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže		Vlastnictví (soukromé, veřejné, osobní, společné)
		Majetek hmotný a nehmotný
		Rozpočet domácnosti

Člověk a jeho svět	5. ročník	
nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		Platby v hotovosti a bezhotovostní
		Banka, úspory, půjčky
		Finanční gramotnost
Tematický celek - LIDÉ A ČAS		
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy		Dějiny 19. a 20. století jako časový sled událostí ve válečném i poválečném období
		Orientace na časové ose
		Český národ se probouzí, století rozvoje, od 1. sv. války k Československé republice, Mnichov, 2. světová válka, osvobození republiky, rok 1948–1989, současný život v ČR
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, dokáže si vyhledat potřebné informace		Historické prameny a způsoby poznávání minulosti
		Minulost kraje a předků
		Pověsti a báje jako prostředek probuzení zájmu o dějiny národa
		Domov, vlast, rodný kraj
		Doklady minulosti – pověsti, lidové zvyky a tradice
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik		Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
		Český národ se probouzí, století rozvoje, od 1. sv. války k Československé republice, Mnichov, 2. světová válka, osvobození republiky, rok 1948–1989, současný život v ČR
		Proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, nářadí
		Průběh lidského života
		Porovnání současné a historické mapy
Tematický celek - ROZMANITOST PŘÍRODY		
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka		Vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva, rostlinné porosty naší přírody
vysvětlí na základě poznatků o Zemi souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období		Sluneční soustava, den a noc, roční období Země ve vesmíru
srovná model Země, určí velikost Země, vysvětlí otáčení Země, pozoruje zemskou přitažlivost, porovná magnetické a gravitační pole		Sluneční soustava, den a noc, roční období Země ve vesmíru

Člověk a jeho svět	5. ročník	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy		Znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech v různých podnebních páslech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i klíče a atlasy		Slunce, voda, vzduch, teplotní pásy, oceány, moře, živočichové žijící v podnebních páslech, podnební pásma ČR
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		Odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
Tematický celek - ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
popíše stavbu lidského těla a základní stavební prvky lidského organismu, využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života		Lidský organismus – stavba těla, základní funkce a projevy
pojmenuje jednotlivé etapy lidského života		Vznik lidského života Vývoj lidského života
dodržuje pravidelný denní režim		Naše tělo a zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob, dodržuje základní pravidla hygieny a využívá prakticky zásady předcházení nemocem		Naše tělo a zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)
bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista, snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu, uplatňuje bezpečné chování při chůzi po silnici, rozezná a využívá bezpečná místa pro hru		Dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), vztahy mezi účastníky silničního provozu Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); Integrovaný záchranný systém
odmítá návykové látky, (kouření, alkohol, drogy, automaty)		Lidský život – návykové látky
rozpozná nebezpečí návykových látek, počítačů, hracích automatů, nebezpečí komunikace před elektronická media		Prevence
rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a přivolá lékařskou pomoc		Naše tělo a zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) První pomoci

Člověk a jeho svět	5. ročník	
Tematický celek - ETICKÁ VÝCHOVA		
si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení		Osobnost Psychika a péče o ni
iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně		Rozlišování mezi nabídkami druhých Schopnost odmítnout
se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách		Přátelství Přijetí Umění odpustit
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Poznávání lidí		
Vedení k poznávání blízkých lidí, rodiny, kamarádů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Mezilidské vztahy		
Schopnost udržovat dobré vztahy s lidmi		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Komunikace		
Zdokonalování verbální a neverbální komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Kooperace a kompetice		
Soutěže, skupinová práce – odpovědnost za práci ve skupině		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Hodnoty, postoje, praktická etika		
Schopnost rozpoznat správné a špatné chování ve společnosti		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Evropa a svět nás zajímá		
Způsob života lidí v minulosti a současnosti		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Objevujeme Evropu a svět		
Sousední státy České republiky		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Kulturní diference		
Vlastní zážitky a zkušenost ze zahraničí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Seberegulace a sebeorganizace		
Vedení k rozvržení času při učení a vypracovávání úkolů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Psychohygienu		
Kresba obrázků k daným tématům, relaxace		

Člověk a jeho svět	5. ročník	
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občan, občanská společnost a stát		
Schopnost vyhledat informace o místě, kde žije		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Občanská společnost a škola		
Vedení k dodržování a respektování třídních pravidel		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – Formy participace občanů v politickém životě		
Povinnost respektovat autority – učitel, školní řád		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
Schopnost rozpoznat správné řešení		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – Jsme Evropané		
Evropská unie		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Ekosystémy		
Les, louka, pole, rybník, řeky		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Lidské vztahy		
Vedení k uvědomění si důležitých vztahů v jeho okolí		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Multikulturalita		
Prostředí, ve kterém žije – rodina		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
Recyklace odpadu		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Základní podmínky života		
Vývoj člověka		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – Vztah člověka k prostředí		
Vztah a chování v přírodě		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
Soukromí – sdílení osobních informací, fotografií na internetu		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – Princip sociálního smíru a solidarity		
Válečné konflikty		